

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/131/2024
Identifikačné číslo spisu:	7215235015
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7215235015.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne H. F. E., narodenej X. C. XXXX, H., E. J. X, zastúpenej advokátskou kanceláriou JANÍČEK LEGAL s.r.o., Bratislava, Kominárska 2, 4, proti žalovanému H. Š., narodenému XX. S. XXXX, F., D. XX, zastúpenému advokátom JUDr. Milanom Szöllőssym, Košice, Mlynská 28, o zaplatenie 20 109,45 eura s prísl., vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 13C/736/2015, o dovolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 31. mája 2023 sp. zn. 2Co/188/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 31. mája 2023 sp. zn. 2Co/188/2022
z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Uznesenie Mestského súdu Košice zo 14. septembra 2023 č.k. K2-13C/736/2015-1383 a z 5. januára 2024 č. k. K2-13C/736/2015-1498 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie resp. prvoinštančný súd“) z 19. mája 2022 č.k. 13C/736/2015-1112 (výrok I.), ktorým „žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 11.609,35 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne od 19. marca 2015 do zaplatenia, titulom vydania bezdôvodného obohatenia, všetko do dňa od právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 15 %" (výrok I); stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“; výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala zaplatenia žalovanej sumy s príslušenstvom titulom vyporiadania majetkových vzťahov a majetku, ktorí nadobudli počas spoločného spoluzitia so žalovaným. Uviedla pritom, že spolužitie trvalo od roku 2005 do roku 2015, so všetkými finančnými prostriedkami, ktoré zarobila v uvedenom období a ktoré získala, hospodáril žalovaný, pretože „mu to zverila“. Žalovanú sumu 20 109,35 eura s príslušenstvom špecifikovala nasledovne: „...a) suma 1.000 eur, patrí žalobkyni z dôvodu vyporiadania vkladnej knižky

vedenej v ČSOB, a.s., b) suma 8.696,70 eura z dôvodu vyporiadania sporiaceho účtu vedeného v ČSOB, a.s., c) suma 3.800 eur z dôvodu vrátenia daru, ktorý poskytol žalobkyni jej otec, d) suma 1.161,26 eura z dôvodu vyporiadania bežného účtu vedeného v ČSOB, a.s. a e) suma 2.600 eur z dôvodu vyporiadania majetkových vzťahov k motorovému vozidlu Škoda Fabia Combi žltej farby, na kúpu ktorého žalobkyňa poskytla 3.300 eur a ktoré boli darom od jej rodičov, spolu teda 17.258,02 eura...". Žalobkyňa požadovala aj zaplatenie 2.851,33 eura, čo je rozdiel medzi pôvodne žalovanou sumou 20.109,35 eura a sumou čiastkových nárokov vo výške 17.258,02 eura a „pre prípad, že by jej súd nepriznal čiastkové nároky v uvedenej výške v celom rozsahu, žalobkyňa žiadala, aby v tomto nepriznanom rozsahu zaviazal žalovaného zaplatiť zvyšok tejto sumy až do výšky pôvodnej žalovanej sumy 20.109,35 eura, a to v rozsahu, v ktorom neprizná žalobkyni čiastkové nároky".

Žalovaný sa v spore bránil tým, že žalobkyňa neuviedla všetky výdavky, ktoré so žalovaným počas ich spoločného spoluzitia mali a niektoré boli uvádzané len odhadom. Z predložených listinných dôkazov zo strany žalobkyne si nie je možné overiť jej príjem, ani príjmy žalovaného, ani náklady na spoločnú domácnosť. Ďalej uviedol, že žalobkyňa určitý čas obdobia pracovala len na čiastočný úväzok, svoj príjem uviedla len odhadom. Tiež neuviedla výdavky, ktoré v tomto období mali a čo sa týka prevádzkovania živnosti žalobkyňou od 1. januára 2010, tak žalobkyňa neuviedla náklady na začatie podnikania, prípravu priestorov a vôbec podnikateľskú činnosť. Žalovaný tiež zdôraznil, že počas spoločného vzťahu mala žalobkyňa prístup k všetkým financiám, mohla s nimi voľne nakladať podľa vlastného uváženia. Podľa neho žili počas spoločného života nákladným životom, chodili na dovolenky a ich náklady v spokojovaní životných potrieb boli v podstate vysoké.

1.2. Súd prvej inštancie vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie tak listinnými dôkazmi, ako aj výsluchom sporových strán, svedkov, vec následne právne posúdil podľa ustanovení § 451 ods. 1, 2 a § 456 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník"). Podrobne uviedol všetky príjmy, výdavky, ako aj investície, ktoré sporové strany uvádzali (viď predovšetkým bod 5. a nasl. rozsudku súdu prvej inštancie) a čo zistil, a to platí aj ohľadom zárokov strán sporu, ich nákladov, prípadne nasporených hodnôt v bankových ústavoch, podľa jednotlivých období spoluzitia. Poukázal na to, že žalobkyňa v spore tvrdila, že výslovne a dobromyseľne poverila žalovaného spravovaním všetkých svojich finančných prostriedkov a finančných záležitostí, ako aj všetkých spoločných finančných záležitostí a investícií, plne mu dôverovala. Preto spoločné hospodárenie s prostriedkami zarobenými počas partnerského spoluzitia tak žalobkyne, ako aj žalovaného, bolo v konaní nesporné. Hospodárenie s týmito prostriedkami sa po dobu najmenej 9 rokov dialo na základe dohody medzi žalobkyňou a žalovaným, pričom výdavky boli na chod spoločnej domácnosti, na spoločné ciele a zážitky využívané obidvoma stranami, boli to napríklad spoločné dovolenky, ale aj spoločná nehnuteľnosť. Podľa žalovaného obsahom dohody bolo aj to, že náklady spoločnej domácnosti znáša každý z nich v 1/2 a zostatok patrí každému z nich v 1/2. Túto skutočnosť podľa súdu prvej inštancie potvrdilo aj nadobudnutie bytu v Košiciach, kde každý zo strán získal spoluvlastnícky podiel vo výške 1/2 k celku. Súd prvej inštancie uveril žalovanému, že ak by zostatky neboli delené na polovicu, žalovaný nemal dôvod tvrdiť, že z vkladnej knižky, vedenej v ČSOB, a.s. pod č. XXXXXXXXXXX/XXXX so zostatkom k 7. aprílu 2014 vo výške 9.769,16 eura odovzdal 4.900 eur, teda približne polovicu tejto sumy žalobkyni. Spoluvlastníctvo vzniká na základe tých istých právnych skutočností ako vlastníctvo v zmysle § 132 Občianskeho zákonníka, pričom o vzniku spoluvlastníctva musí byť uzavretá dohoda, nie je dôležité, v akej forme, teda, či písomnej alebo ústnej, dôležitá je vôľa oboch účastníkov, ktorá sa má zhodovať a tiež je dôležitá jej určitosť a zrozumiteľnosť. V danom prípade ani žalobkyňa, ani žalovaný netvrdili, že medzi nimi bola uzavretá dohoda o založení spoluvlastníctva k peniazom, ktoré obidvaja zarobili počas trvania ich spoluzitia. Žalobkyňa tvrdila, že medzi nimi bola uzavretá len ústna dohoda o spoločnom hospodárení s finančnými prostriedkami, pričom žalovaný tvrdil, že žiadna dohoda medzi nimi uzavretá nebola, dohodli sa len ústne, že všetky náklady budú uhrádzať v polovici, čo v podstate nevylučuje zistenia súdu. Vzhľadom k uvedenému súd prvej inštancie uzavrel, že nárok žalobkyne treba posúdiť podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení, pričom v tomto prípade prichádzalo do úvahy bezdôvodné obohatenie žalovaného na úkor žalobkyne tým, že získal majetkový prospech plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, t.j., že žalobkyni po skončení spoluzitia a zároveň aj dohody o spoločnom hospodárení, ktoré spočívalo v uhrádzaní spoločných výdavkov v 1-ici, nevydal finančné prostriedky patriace do výlučného

vlastníctva žalobkyne, ktoré sa nachádzali na účtoch žalovaného a s ktorými počas spolužitia na základe poverenia žalobkyne nepochybne nakladal. Nepochybne bolo v konaní zistené, že všetky úspory žalobkyne po návrate z Írska, vrátane finančných darov od jej rodičov sa nachádzali na účtoch, ktoré boli vedené na žalovaného a ktorý tvrdil, že plné dispozičné právo aj prístup k nim mala aj žalobkyňa a mohli spoločne s finančnými prostriedkami nakladať obaja, avšak prvoinštančný súd zistil dokazovaním, že plné dispozičné právo a prístup na Internet banking mala žalobkyňa iba k bežnému účtu vedenému v ČSOB, a.s. č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, na ktorom sa nenachádzali úspory žalobkyne zarobené v Írsku.

1.2. Podľa súdu prvej inštalácie si žalovaný bol vedomý povinnosti odovzdať žalobkyni financie, ktoré patrili do jej výlučného vlastníctva a preto po zrušení vkladnej knižky vedenej v ČSOB pod č. XXXXXXXXXXXX/XXXX na jeho meno vybral sumu 9.769,16 eura a žalobkyni z nej odovzdal v hotovosti 4.900 eur, t. j. 1/2. Žalobkyňa ale tvrdila, že jej odovzdal iba 3.900 eur a keďže ani jedna zo sporových strán nevedela preukázať svoje tvrdenia, vzal do úvahy prvoinštančný súd len zhodnú čiastku, t. j. do výšky 3.900 eur. Ak žalovaný fakticky disponoval úsporami žalobkyne z Írska prostriedkami z jej stavebného sporenia a darov rodičov, o ktorých tvrdil, že boli výlučným vlastníctvom žalobkyne, potom mu vznikla povinnosť ich vydať žalobkyni (vo výške 3.800 eur). Po ukončení spolužitia bola evidentná obojstranná snaha vyriešiť ich majetkové záležitosti a komunikácia sa v tomto smere netýkala len bytu v ich podielovom spoluvlastníctve, ale aj auta a finančných prostriedkov, nadobudnutých počas spolužitia, avšak sporná bola výška sumy, ktorú by mal žalovaný odovzdať žalobkyni. Okrem sumy 4.900 eur o ktorej tvrdil, že ju odovzdal už neostali u neho žiadne finančné prostriedky, ktoré by žalobkyni patrili, pretože zvyšok spotrebovali počas spolužitia na kúpu bytu, dovolenky a bežné životné náklady. S týmto tvrdením však žalobkyňa nesúhlasila a požadovala sumu vo vyššej čiastke, uplatnenej žalobou.

1.3. Prvoinštančný súd sa zaoberal tiež sporiacim účtom vedeným v ČSOB, a.s. č. XXXXXXXXXXXX, pričom dňa 17. mája 2012 bola na tento účet žalovaným prevedená suma 18.226,02 eura z termínovaného vkladu, ktorá suma bola pôvodne na termínovanom vklade matky žalovaného v Istrobanke, a. s. Prevodu peňažných prostriedkov vo výške 19.808 eur predchádzali medzinárodné prevody úspor žalobkyne i žalovaného a žalovaný previedol sumu 9.500 eur dňa 12. januára 2009 a žalobkyňa dňa 12. januára 2009 sumu 6.800 eur, dňa 24. novembra 2008 sumu 3.509,35 eura, ktorá pochádzala zo stavebného sporenia žalobkyne. Teda suma 19.808 eur zodpovedala sume prevodu týchto prostriedkov z bankového účtu matky žalovaného. Z tohto účtu previedol žalovaný dňa 27. augusta 2012 sumu 5.000 eur na svoj bežný účet, ku ktorému mala žalobkyňa dočasne do 17. novembra 2014 disponentné práva. Suma 5.000 eur preukázateľne slúžila na úhradu nákladov spojených s užívaním bytu v podielovom spoluvlastníctve sporových strán. Tento sporiaci účet je účtom, ktorý žalovaný navrhol rozdeliť vo svojich návrhoch na dohodu o vyporiadaní majetku, pričom podľa návrhov sa na tomto účte nachádzalo 15.000 eur a on ho navrhol rozdeliť na polovicu, po 7.500 eur. Žalovaný však tvrdil, že uvedené prostriedky v sume 13.700 eur si ponechal ako peniaze z dedičstva, a to 12.000 eur a daru matky 1.700 eur. Na sporiacom účte sa nachádzala k 1. aprílu 2014 suma 13.884,23 eura, preto sa žalobkyňa domáhala vydania 8.696,79 eura, ktorá suma pozostávala zo sumy 3.509,35 eura ako výlučného vlastníctva žalobkyne, ako aj polovice zo zostatku po odpočítaní tejto sumy, t. j. 5.187,44 eura. Spolu teda z tohto účtu požadoval 8.696,79 eura. Vykonaným dokazovaním pritom mal súd prvej inštalácie preukázané, že žalobkyňa na účet matky žalovaného dňa 24. novembra 2008 poukázala sumu 3.509,35 eura zo svojho stavebného sporenia, dňa 12. januára 2009 sumu 6.800 eur zo svojho írskeho účtu, spolu teda 10.309,35 eura. Na spoločnú spotrebu so žalovaným bolo prevedených 5.000 eur, z toho 1/2 pripadajúca na žalobkyňu je 2.500 eur. Zostatok financií patriacich do výlučného vlastníctva žalobkyne na tomto účte je teda 7.809,35 eura a v tomto rozsahu považoval súd prvej inštalácie nárok žalobkyne za dôvodný.

1.4. Ďalej súd prvej inštalácie považoval za nesporné, že rodičia darovali žalobkyni 3.800 eur, ktorá suma bola dňa 26. mája 2009 poukázaná na účet matky žalovaného v ČSOB, a.s. č. XXXXXXXXXXXX/XXXX. Pokiaľ žalovaný namietol nedostatok svojej pasívnej legítimácie z dôvodu, že peniaze neboli poukázané na jeho účet, a preto on sa nemohol bezdôvodne obohatiť, tak z výpovede jeho matky C. Š. mal prvoinštančný súd za preukázané, že na jej účet obe strany posielali vlastné peniaze, lebo nemali svoje účty a ona všetky takéto peniaze vrátila stranám a z pohybu na jej účte aj vyplynulo, že tieto peniaze

postupne poukazovala na účty žalovaného a žalovaný mal oprávnenie nakladať s prostriedkami na účte svojej matky, keďže realizoval výbery v hotovosti. Na základe uvedeného suma 3.800 eur bola poukázaná na niektorý z účtov žalovaného a žalovaný nepreukázal, že by túto sumu odovzdal žalobkyni, alebo že by bola spotrebovaná, preto aj v tejto časti považoval súd prvej inštancie nárok žalobkyne za dôvodný.

1.5. Vyporiadaval sa aj bežný účet vedený v ČSOB, a.s. č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, ktorý bol založený 5. februára 2010 a uzatvorený 25. novembra 2016 na meno žalovaného, pričom k tomuto účtu mala dočasné disponentné právo aj žalobkyňa (do 17. novembra 2014). Na tento účet bola poukazovaná mzda žalobkyne ako aj peniaze z jej podnikateľského účtu, ale i mzda žalovaného z hotela Kempinski Štrbské Pleso. Na tomto účte sa nachádzala aj suma 5.000 eur z prevodu zo dňa 27. augusta 2012 z účtu vedenom v ČSOB, a.s. č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, na ktorom sa nachádzali aj úspory žalobkyne, prostriedky za predaj zariadenia masážneho salónu žalobkyne vo výške 1.950 eur kúpené za jej úspory z Írska. K 1. aprílu 2014 bol zostatok vo výške 2.332,53 eura a žalobkyňa sa preto domáha vydania 1.161,26 eura, teda 1/2. Súd prvej inštancie však z pohybu na účte zistil, že od apríla 2011 do augusta 2012 boli poukazované sumy od 100 do 800 eur, spolu vo výške 5.690 eur na podnikateľský účet žalobkyne č. XXXXXXXXXXXX/XXXX a na účte sa nachádzala suma vo výške 4.145 eur, teda mzda 1.600 eur + príjem z podnikania 596 eur a príjem z predaja podnikateľského zariadenia 1.950 eur, patriaca výlučne do vlastníctva žalobkyne, a zároveň na jej podnikateľský účet teda bola poukázaná suma 5.690 eur. Žalobkyňa teda nepreukázala, že na tomto pôvodnom účte sa ešte nachádzajú nejaké financie, preto jej nárok považoval v tejto časti za nedôvodný.

1.6. Pokiaľ žalovaný predložil návrhy na vyporiadanie motorového vozidla Škoda Fabia Combi žltej farby žalobkyni po ukončení partnerského spolužitia a určil všeobecnú hodnotu vozidla na 5.200 eur, ktoré navrhol rozdeliť na polovicu, t. j. 2.600 eur každému, žalobkyňa nepreukázala, že sporné vozidlo patrilo do podielového spoluvlastníctva strán a je nesporné, že ako vlastník bol zapísaný práve žalovaný. Skutočnosť, že žalobkyňa poskytla žalovanému 3.300 eur na kúpu tohto vozidla, hodnoverne nepreukázala, a preto tento jej nárok súd považoval za nedôvodný.

1.7. Žalobkyňa ďalej poukázala na prevod jej otca zo dňa 26. júna 2008 v sume 195.000,- Sk, t.j. 6.472,81 eura na účet matky žalovaného, ku ktorému mal žalovaný disponentné práva. Dňa 23. júna 2008 matka žalovaného na tento bankový účet zložila 145.000,- Sk, t. j. 4.813,11 eura, ktoré neboli jej úsporami, ale úsporami obidvoch sporových strán. Následne matka žalovaného dňa 1. júla 2008 tieto prostriedky v súhrnnej výške 340.000,- Sk, t. j. 11.285,92 eura vybrala v hotovosti a odovzdala ich žalovanému. Z kontextu týchto prevodov však vyplýva, že tieto prostriedky od otca žalobkyne boli určené žalobkyni a z dokazovania vyplynulo, že nikdy neboli spätne vložené na žiadny z účtov, ktorých výpisy sa nachádzajú v súdnom spise. Žalovaný ani netvrdil, že by tieto prostriedky boli spotrebované. Žalobkyňa sa domnievala, že ich držal v hotovosti a preto od žalovaného požadovala z tejto sumy 2.851,33 eur, čo je rozdiel medzi pôvodne žalovanou sumou 20.109,35 eura a sumou čiastkových nárokov vo výške 17.258,02 eura. V prípade, „ak by súd nepriznal žalobkyni čiastkové nároky v uvedenej výške v celom rozsahu, žalobkyňa žiadala, aby v tomto nepriznanom rozsahu zaviazal žalovaného zaplatiť zvyšok tejto sumy až do výšky pôvodne žalovanej sumy 20.109,35 eura, a to v rozsahu, v ktorom neprizná žalobkyni čiastkové nároky". Súd prvej inštancie však z vykonaného dokazovania uzavrel, že uvedené peniaze boli poukázané na účet matky žalovaného z účtu otca žalobkyne, ale až do podania žalobkyne zo dňa 23. novembra 2021 nikto takýto dar nespomínal, a to ani otec ani matka žalobkyne. Otec žalobkyne vo svojej výpovedi uviedol, že na základe požiadania žalobkyne im požičal sumu 200.000,- Sk, ktorú poslal na účet matky žalovaného a pôžičkami mu bola vrátená asi po roku vo výške 193.000,- Sk prevodom z írskej banky s označením mena žalovaného H. Š.. Preto tento nárok žalobkyne neuznal ako dôvodný.

1.8. Zo skutkového zistenia v spore vyplýva, že k faktickému ukončeniu spolužitia podľa žalobkyne došlo 1. apríla 2014, podľa žalovaného už v decembri 2013, kedy odišiel zo spoločného bytu so žalobkyňou, v ktorom bývali na Malte a išiel pracovať do Švajčiarska. Ani jedna zo sporových strán však nevedela jednoznačne preukázať deň, kedy k faktickému ukončeniu spolužitia došlo. Pokiaľ

namíeta žalovaný premlčanie nároku žalobkyne v celom rozsahu z dôvodu, že spolužitie strany sporu ukončili v decembri 2013 a žaloba bola doručená súdu až 27. novembra 2015, teda po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby, prvoinštančný súd uviedol, že žalobkyňa si svoj nárok mohla uplatniť v dvojročnej premlčacej lehote až do decembra 2015, a preto nebolo ani podstatné presné určenie dátumu ukončenia spolužitia, keďže bolo zrejmé, že žaloba bola podaná včas; námietku premlčania vznesenú žalovaným preto vyhodnotil ako nedôvodnú.

1.9. Na základe vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi 11.609,35 eura, teda 7.809,35 eura+3.800 eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia; taktiež jej priznal aj zákonný úrok vo výške 5 % od 19. marca 2015, keďže žalovaného na plnenie vyzvala listom zo dňa 16. marca 2015 doručeným dňa 17. marca 2015, povinnosť plniť nastala dňa 18. marca 2015 a do omeškania sa žalovaný dostal najneskôr od 19. marca 2015; v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania žalobu ako nedôvodnú súd zamietol. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 2 CSP a žalobkyňi, ktorá mala vo veci čiastočný úspech (po porovnaní pomeru úspechu a neúspechu žalobkyne a žalovaného), priznal jej náhradu trov konania v rozsahu 15 % (57,5 % - 42,5 % rozdiel úspech a neúspech v spore).

2. Odvolací súd v dôvodoch potvrdzujúceho rozhodnutia uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozsudku a predchádzajúceho procesného postupu súdu prvej inštancie v rozsahu odvolacích námietok oboch strán (§ 379 ods. 1, § 380 ods. 1, 2 CSP) dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je zákonné a vecne správne. Odvolací súd nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvej inštancie boli nesprávne, nezodpovedajúce tvrdeniam strán a vykonaným dôkazom, príp. založené na chybnom hodnotení vykonaných dôkazov alebo, že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplynuli alebo nevyšli za konania najavo, opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav veci, vzal do úvahy iba skutočnosti preukázané vykonanými dôkazmi, ktoré vyhodnotil podľa zásad vyplývajúcich z § 191 a nasl. CSP, v súlade so zákonom a správnym spôsobom vo vzťahu k uplatnenému nároku, prihliadajúc na rozhodujúce skutkové tvrdenia a relevantné argumenty sporových strán, a dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Uplatnený nárok tiež správne právne kvalifikoval a právne predpisy a relevantné zákonné ustanovenia aj správne interpretoval a zo zisteného skutkového stavu vyvodil zodpovedajúce právne závery o právach a povinnostiach sporových strán. Odvolací súd nezistil pochybenia ani v procesnom postupe súdu prvej inštancie porušujúce procesné práva strán alebo právo na spravodlivý proces, príp. odnímajúce stranám sporu možnosť konať pred súdom v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie.

2.1. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol, že záver súdu prvej inštancie ohľadom plynutia premlčacej doby bol správny. V uvedenom smere poukázal na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu (sp. zn. 3Cdo/169/2017), v zmysle ktorej pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, kedy sa oprávnený subjekt v konkrétnom prípade dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Rozhodujúci je moment, kedy sa oprávnený subjekt dozvie také okolnosti, ktoré sú relevantné pre uplatnenie jeho práva na súde. Touto vedomosťou sa rozumie znalosť takých okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť, nie znalosť právnej kvalifikácie. Aj podľa odvolacieho súdu začiatok subjektívnej premlčacej doby v danom prípade bolo potrebné počítat' od „faktického ukončenia spolužitia sporových strán“, z čoho vyplynulo že k premlčaniu nedošlo. Z vykonaných dôkazov, ktoré bolo potrebné hodnotiť jednotlivo ale aj v ich vzájomnej súvislosti vyplynulo, že skutočne žalobkyňa a žalovaný na základe ak nie inej, tak konkludentnej dohody spoločne hospodárili, t. j. spoločne sa podieľali na uspokojovaní svojich potrieb. Svoje finančné prostriedky, získané zo zárobkovej činnosti „dali dokopy“, prevádzali ich na rôzne účty. Ak teda ich spolužitie skončilo, skončila dohoda o spoločnom hospodárení a žalobkyňa si mohla svoj nárok na bezdôvodné obohatenie uplatniť, čo v premlčacej lehote aj urobila.

2.2. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že existovala dohoda sporových strán o

spoločnom hospodárení počas ich spolužitia, ktoré trvalo asi 9 rokov. Išlo skutočne o pomerne dlhý čas a preto v súčasnosti preukazovať, kto kedy koľko zarobil a kde sa peniaze minuli bolo veľmi obtiažne, ba až nemožné. Tak žalobkyňa ako aj žalovaný svoje tvrdenia o týchto skutočnostiach jednoznačne nepreukázali a akýkoľvek záver o nich (čo sa týka výšky zarobených prostriedkov a výšky výdavkov na „život“) by bol len hypotézou, nie preukázaným faktom. Bolo zrejmé, že mladí ľudia pri spolužití neriešia, aké právne problémy môžu nastať, ak právne „neošetria“ svoje vzťahy. Po ukončení spolužitia a v mnohých prípadoch aj zhoršenia vzťahov, je len pochopiteľné, že majú voči sebe finančné nároky, ktoré ale objektívne nemôžu preukázať a tak sa stalo aj v preskúmanom prípade. Odkaz žalobkyne na sms komunikáciu so žalovaným nebol takým dôkazom, ktorý by vo svetle iných dôkazov v spore vykonaných preukazoval jej nároky. Tiež obrana žalovaného, že neexistovala žiadna dohoda o spoločnom hospodárení bola podľa názoru odvolacieho súdu len účelová. Akékoľvek ďalšie dokazovanie, aj navrhované žalobkyňou by podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na okolnosti prípadu nevneslo nové svetlo do prípadu a nepreukázalo by ňou tvrdené skutočnosti, ktoré súd prvej inštancie ako nepreukázané nevzal do úvahy. Prvoinštančný súd sa snažil celý spor po rozsiahlom dokazovaní spravodlivo vyriešiť, pričom odvolací súd vyslovil presvedčenie, že jeho snaha bola naplnená. Prípadné zrušenie rozhodnutia by spôsobilo len zbytočné predlžovanie sporu a vzhľadom na charakter sporu a skutkové okolnosti a dôkaznú situáciu neprinieslo by iný výsledok, k akému dospel súd prvej inštancie.

2.3. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 225 ods. 1 CSP. Žalobkyňa ani žalovaný neboli so svojim odvolaním úspešní, preto im odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) ako aj žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolania, ktorých prípustnosť zhodne vyvodzovali z ustanovení § 420 písm. f) CSP a dovolateľ ďalej aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Obaja žiadali, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Žalobkyňa v dovolaní, ktorým napadla rozsudok odvolacieho súdu v časti, v ktorej potvrdil zamietavú časť prvoinštančného rozsudku, z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietala, že odvolací súd sa v napadnutom rozsudku vôbec nezaoberal viacerými relevantnými odvolacími námietkami žalobkyne a svoje odôvodnenie v podstatnej časti limitoval výlučne na svoj súhlas s odôvodnením prvoinštančného rozsudku, čo nebol oprávnený urobiť. Pri viacerých odvolacích námietkach žalobkyne odvolací súd porušil ustanovenie § 387 ods. 3 CSP, ktoré mu ukladalo výslovnú povinnosť „v odôvodnení sa vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.“ Odvolací súd si túto svoju povinnosť ale zjavne vôbec nesplnil. Konkrétne rezignoval na odvolaciu námietku žalobkyne ohľadom nevykonania navrhovaného výsluchu svedkyne Š. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. októbra 2020 sp. zn. 7Cdo/205/2019). Za ďalšie dovolateľka namietala porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov, deformovanie viacerých dôkazov (porovnaj nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 168/2019, sp. zn. IV. ÚS 167/2020 a iné), ktorými preukazovala dôvodnosť žaloby a opomenutie viacerých dôkazov (m. m. I. ÚS 211/2012, III. ÚS 90/2015, I. ÚS 206/2019), s ktorými námietkami sa odvolací súd nevysporiadal. Z uvedených dôvodov dovolateľka Najvyšší súd Slovenskej republiky žiadala, aby rozsudok tak odvolacieho súdu v napadnutej časti a tiež prvoinštančného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.2. Žalovaný v dovolaní z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP videl porušenie svojho práva na spravodlivý proces vnútornou rozpornosťou argumentácie odvolacieho súdu prezentovanou v odôvodnení napadnutého rozhodnutia tým, že si vzájomne protirečí, čo zakladá arbitrárnosť jeho rozhodnutia (viď napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 243/2007, sp. zn. I. ÚS 155/2007 alebo sp. zn. I. ÚS 402/2008). Žalovaný v celom priebehu konania poukazoval na to, čo zdôraznil napokon aj samotný odvolací súd v odôvodnení a síce, že zo strany žalobkyne ide o nepreukázané tvrdenia, ktoré sú len hypotézou a nie preukázaným faktom, nerozumie ale potom tomu na základe akých skutočností súdy nižších inštancií priznali žalobkyňi podstatnú časť nároku, keď aj podľa odvolacieho súdu žalobkyňa svoje tvrdenia v konaní nepreukázala. Odvolací súd na základe odvolacej

námietky žalovaného žiadnym spôsobom nevyhodnotili jeho zásadné tvrdenie, že v roku 2013 na základe dohôd o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k bytu a garáži ako dedičstva po svojom nebohom otcovi, prijal v hotovosti sumu 12 000 eur, o čom súdu predložil dôkazy na pojednávaní a čo výslovne nespochybnila ani žalobkyňa. Taktiež dňa 12. júla 2013 prijal dar od matky v hodnote 1 700 eur, čo preukázal aj výpisom z bežného účtu. Na finančné prostriedky nachádzajúce sa na tomto účte nemala žalobkyňa žiaden nárok. Odvolací súd predmetnú odvoláciu námietku žiadnym spôsobom nevyhodnotil a neposúdil, čo robí napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nepreskúmateľný. Obdobne odvolací súd nijakým spôsobom nereagoval na odvoláciu námietku žalovaného týkajúcu sa priznania časti nároku v sume 3 800 eur žalobkyni. Súd prvej inštancie síce vo svojom rozsudku vyslovil nejasný, neurčitý a nekonkrétny predpoklad, podľa ktorého bola táto suma poukázaná na niektorý z účtov žalovaného bez toho, aby zároveň uviedol, kedy sa tak stalo a na ktorý účet žalovaného boli tieto peniaze poukázané. Za ďalšie odvolací súd nesprávne právne posúdil právnu otázku „kedy začína plynúť premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka v prípade peňažného plnenia, ku ktorému poukázaniu dôjde medzi dvoma fakticky spoluživými osobami bez jednoznačne určeného právneho dôvodu" a tiež otázku „či samotné faktické spolužitie osôb je možné bez existencie ďalšieho zjavného právneho dôvodu považovať za právny dôvod peňažného plnenia, ku ktorému poukázaniu dôjde medzi týmito osobami počas ich spolužitia", čo zakladá naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) alternatívne b) CSP. Žalovaný prezentoval vlastný názor od ktorého okamihu je potrebné počítať trojročnú objektívnu premlčaciu dobu podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to už od 20. januára 2009, kedy tvrdené bezdôvodné obohatenie prípadne vzniklo. Nakoľko žaloba bola podaná až dňa 27. novembra 2015, prípadný nárok na vrátenie bezdôvodného obohatenia bol na súde uplatnený po márnom uplynutí premlčacej doby a ako premlčaný mal byť tento nárok žalobkyne zamietnutý.

4. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedla, že odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal s odvolacími námietkami žalovaného a preto žiadala jeho dovolanie zamietnuť a zaviazat ho na náhradu trov dovolacieho konania. Zdôraznila, že žalovaný vôbec neuviedol, ako mal odvolací súd právnu otázku premlčania (vznesenú až v odvolacom konaní; k tomu porovnaj bod 22 rozsudku súdu prvej inštancie - pozn. najvyššieho súdu) vyriešiť a zároveň v tejto časti dovolania vôbec neuviedol, v čom sa riešenie právnej otázky (premlčania) odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a zároveň vôbec neuviedol/neoznačil ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd údajne odkloniť. Uvedené postačuje na odmietnutie tejto časti dovolania pre jeho neprípustnosť. Tvrdenie žalovaného o začiatku plynutia premlčacej lehoty je v rozpore s vykonaným dokazovaním aj samotným dlhodobým konaním žalovaného, ktorý sám vlastným opakovaným konaním uznal povinnosť vyporiadať spoločne nadobudnutý majetok a finančné prostriedky/úspory nadobudnuté počas partnerského spolužitia. Ak by povinnosť žalovaného vydať žalobkyni jej prostriedky/úspory neexistovala, žalovaný by takto nepostupoval a tieto prostriedky by nevydal a ani by nenavrhol žalobkyni vyporiadať ďalší majetok nadobudnutý počas partnerského spolužitia majetok (napr. vozidlo Škoda Fabia Combi žltej farby). Žalobkyňa nesúhlasila s tým, že by existovala protirečivosť odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v bodoch 26 a 29 rozsudku odvolacieho súdu podľa jej názoru je v uvedenej časti rozsudok dostatočne odôvodnený.

5. Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedol, že odvolací súd dal žalobkyni dostatočné odpovede na vznesené námietky, ktoré ani neboli bližšie konkretizované a sčasti boli pre právne posúdenie bez významu. Navrhovaný (opakovaný) výsluch svedkyne Š., matky žalovaného nebol potrebný pretože by nepriniesol žiadne nové skutočnosti, než tie ktoré už boli v konaní zistené, a to s ohľadom na značný časový odstup. Žalobkyňu v spore zaťažovalo dôkazné bremeno tvrdenia, ktoré však neuniesla. Žalovaný vyslovil presvedčenie, že podnikateľská činnosť žalobkyne bola preukázateľne stratová a žalovaný ju „dotoval", keďže z prostriedkov zarobených vo svojom zamestnaní posielal žalobkyni pravidelne prostriedky na jej podnikateľský účet, pričom tieto peniaze nežiadal od žalobkyne vrátiť. Dovolanie žalobkyne v skutočnosti smeruje k tomu, aby sa dovolací súd zaoberal a hodnotil jednotlivé skutkové zistenia, ktoré ustálil súd prvej inštancie a s ktorými sa stotožnil aj odvolací súd. Dovolací súd ale nie je súdom skutkovým a nemôže ustáliť skutkový stav inak, ako ho ustálili súdy nižších inštancií.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie tak žalobkyne ako aj žalovaného je dôvodné a preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. Dovolačný súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov.

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

15. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces.

16. V danom prípade žalobkyňa ako aj žalovaný v súvislosti s vytýkanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP zhodne namietali nedostatočnosť odôvodnenia, jeho nepresvedčivosť, protirečivosť a to, že sa riadne nevysporiadali s ich námietkami. Odvolací súd sa obmedzil iba na všeobecný súhlas s rozsudkom súdu prvej inštancie bez toho, aby akokoľvek reagoval na odvolacie argumenty strán sporu (vrátane nesprávnych skutkových zistení).

17. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že predmetom sporu je vyporiadanie majetkových vzťahov a majetku, ktorí účastníci konania nadobudli počas spoločného spoluzitia bez manželského zväzku od roku 2005 do roku 2014, kedy došlo k jeho ukončeniu. V súvislosti s takýmto spoluzitím je potrebné zo strany dovolacieho súdu v prvom rade konštatovať, že slovenský právny poriadok pojmy „druh a družka“ nepozná. Postavenie druhu a družky nie je právnym poriadkom upravené. Keďže právny poriadok takýto vzťah nedefinuje a neupravuje ho, druh a družka z pohľadu legislatívy predstavujú v zásade partnerov. A to má dopad aj na spoločné spoluzitie, spoločné nadobúdanie majetku, dedenie a ďalšie. Zatiaľ čo manželia nadobúdajú majetok do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, nezosobášený pár nadobúda majetok buď každý jednotlivo alebo do podielového spoluvlastníctva. Manželia počas manželstva nadobúdajú veci spoločne automaticky zo zákona, okrem výnimiek špecifikovaných v § 143 a nasl. Občianskeho zákonníka (výnimkou sú veci získané dedičstvom alebo darom, veci, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov a taktiež veci vydané v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva, alebo ktorému bola vec vydaná ako právnomu nástupcovi pôvodného vlastníka). Druh a družka nadobúdajú veci tak ako sa dohodnú. V úvahu môže prichádzať nadobudnutie vecí do už spomínaného podielového spoluvlastníctva. Medzi druhom a družkou podľa platného slovenského práva teda neexistujú právne nároky ako medzi manželmi. Po rozvode manželstva nastáva vyporiadanie tzv. bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“), pričom Občiansky zákonník vyslovene uvádza, ako sa vyporiadava BSM a na čo všetko sa prihliada (pozri § 149 a § 150 Občianskeho zákonníka). Medzi nezosobášenými partnermi však toto majetkové spoločenstvo nemôže vzniknúť. Inak povedané slovenský právny poriadok nepozná inštitút "bezpodielového spoluvlastníctva druhu a družky" a neposkytuje osobitnú právnu ochranu partnerskému vzťahu bez uzavretia manželstva.

18. Z doposiaľ vykonaného dokazovania súdy nižších inštancií skutkovo ustálili, že na základe konkludentnej dohody účastníci v rámci spoluzitia spoločne hospodárili, t. j. spoločne sa podieľali na uspokojovaní svojich potrieb. Svoje finančné prostriedky, získané zo zárobkovej činnosti, darov a dedičstva prevádzali na rôzne účty, čím sa nepochybne ich hospodárenie stalo značne neprehľadným. K takému stavu ale prispeli obaja rovnakou mierou. Odhliadnuc od uvedeného súdna prax, ako aj právna teória (pozri I. Fekete - Občiansky zákonník 2. zväzok, Veľký komentár, druhé aktualizované rozšírené

vydanie, Bratislava, Eurokódex 2015, str. 845) už v minulosti vyslovila názor, že keď jedna osoba žijúca v druhovskom pomere s inou osobou investuje do majetku inej osoby z dôvodu spoločného spolužitia (bez manželstva), nejde o bezdôvodné obohatenie, avšak to platí len do momentu zániku spolužitia. Po zániku spolužitia má investujúci druh právo na vydanie bezdôvodného obohatenia v dôsledku plnenia z právneho dôvodu, ktorý odpadol (vid napr. rozhodnutie Krajského súdu v Trnave z 17. septembra 2020 sp. zn. 26Co/74/2020). V danom prípade došlo k ukončeniu spolužitia v roku 2014, a preto obom stranám vznikol nárok žiadať od druhého partnera bezdôvodného obohatenie v rozsahu toho, čo zo svojho „investovali“ do majetku inej osoby. To, že po zániku spolužitia má investujúci druh právo na vydanie bezdôvodného obohatenia v dôsledku plnenia z právneho dôvodu, ktorý odpadol vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (vid’ uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 684/2017-11 z 10. novembra 2017 v zmysle, ktorého tento považuje moment rozchodu partnerov ako odpadnutie právneho dôvodu investície, a tak ako počiatok behu premlčacej doby za rozumný, pretože zmyslom investície „nie je len číre ekonomické zveľadenie majetku, ale je ním upevnenie partnerského vzťahu do budúcnosti“).

19. Z vyššie uvedeného vyplýva, že ak teda v danom prípade spolužitie účastníkov skončilo 1. apríla 2014, skončila aj prípadná dohoda o spoločnom hospodárení a každý z toho času už bývalých partnerov mohol žiadať od druhého bezdôvodné obohatenie v rozsahu toho, čo zo svojho „investovali“ do majetku inej osoby, čo žalobkyňa aj urobila. Obsahom dohody o spoločnom hospodárení malo byť to, že náklady spoločnej domácnosti znáša každá zo strán v 1-ici v rozsahu prostriedkov, ktoré nadobudli zo svojej pracovnej činnosti a zostatok patrí každému z partnerov v 1 -ici. Súd nižších inšancií rozhodnutia v preskúmanej veci založili na závere, že žalovaný po ukončení spolužitia nevydal žalobkyni finančné prostriedky (v rozsahu 11.609,35 eura s príslušenstvom) patriace do jej výlučného vlastníctva, ktoré sa nachádzali na jeho účtoch a s ktorými počas spolužitia na základe poverenia žalobkyne nepochoybné nakladal.

19.1. Pokiaľ ide o obranu žalovaného zjednodušene (napriek rozsiahlosti zdôvodnenia) možno povedať, že v spore sa bránil tým, že okrem sumy 4.900 eur (nachádzajúcej sa na vkladnej knižke vedenej v ČSOB pod č. XXXXXXXXXXX/XXXX), ktorú mal odovzdať žalobkyni, už neostali „u neho“ (na účte) žiadne finančné prostriedky, ktoré by žalobkyni patrili, pretože zvyšok spotrebovali počas spolužitia na kúpu bytu, dovolenky a bežné životné náklady. S týmto tvrdením však žalobkyňa nesúhlasila a požadovala sumu vo vyššej čiastke, uplatnenej žalobou. Pokiaľ ide o sumu 4.900 eur potvrdila, že jej bolo v skutočnosti vrátených iba 3.900 eur; pri spornosti tvrdení, vzal prvoinštančný súd v úvahu len zhodnú čiastku, t.j. sumu do výšky 3.900 eur. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia preskúmateľným spôsobom ešte vyplýva, že vydania (vrátenia) časti žalovanej sumy vo výške 3.800 eur sa žalobkyňa domáhala s odôvodnením, že sa jednalo o jej výlučné vlastníctvo titulom daru od rodičov a keďže prvoinštančný súd mal za preukázané, že táto suma bola poukázaná na niektorý z účtov žalovaného, ktorý zároveň nepreukázal, že by ju odovzdal žalobkyni, alebo že by bola spotrebovaná, tak v tejto časti považoval nárok žalobkyne za dôvodný, s ktorým záverom sa stotožnil aj odvolací súd. Čo sa týka zvyšnej (a najväčšej) časti priznanej žalovanej sumy, táto sa týka sporiaceho účtu vedeného v ČSOB, a.s. č. XXXXXXXXXXX. V uvedenom smere súdy nižších inšancií uviedli, že „...na sporiacom účte sa nachádzala k 1. aprílu 2014 suma 13.884,23 eura, pričom žalobkyňa sa domáhala vydania 8.696,79 eura, ktorá suma pozostávala zo sumy 3.509,35 eura ako jej výlučného vlastníctva, ako aj polovice zo zostatku po odpočítaní tejto sumy, t.j. 5.187,44 eura. Spolu teda z tohto účtu požadoval 8.696,79 eura. Výkonaným dokazovaním pritom mal súd prvej inštalcie preukázané, že žalobkyňa na účet matky žalovaného dňa 24. novembra 2008 poukázala sumu 3.509,35 eura zo svojho stavebného sporenia, dňa 12. januára 2009 sumu 6.800 eur zo svojho írskeho účtu, spolu teda 10.309,35 eura (3.509,35 eura plus 6.800 eur - pozn. najvyššieho súdu). Na spoločnú spotrebu so žalovaným bolo prevedených 5.000 eur z toho 1/2 pripadajúca na žalobkyňu je 2.500 eur. Zostatok financií patriacich do výlučného vlastníctva žalobkyne na tomto účte je teda 7.809,35 eur a v tomto rozsahu považoval súd prvej inštalcie nárok žalobkyne za dôvodný...“. Ďalej sa vyporiadaval aj bežný účet vedený v Č., a.s. č. XXXXXXXXXXX/XXXX, ktorý bol založený 5. februára 2010 a uzatvorený 25. novembra 2016 na meno žalovaného, pričom k tomuto účtu mala dočasné disponentné právo aj žalobkyňa (do 17. novembra 2014). Ohľadom tohto účtu súdy nižších inšancií uviedli, že „na tento účet bola poukazovaná mzda žalobkyne ako aj peniaze z jej podnikateľského účtu, ale i mzda žalovaného z hotela

Kempinski Štrbské Pleso. Na tomto účte sa nachádzala aj suma 5.000 eur z prevodu zo dňa 27. augusta 2012 z účtu vedenom v ČSOB, a.s. č. XXXXXXXXXXX/XXXX, na ktorom sa nachádzali aj úspory žalobkyne, prostriedky za predaj zariadenia masážneho salónu žalobkyne vo výške 1.950 eur kúpené za jej úspory z Írska. K 1. aprílu 2014 bol zostatok vo výške 2.332,53 eura a žalobkyňa sa preto domáha vydania 1.161,26 eura, teda 1/2. Súd prvej inštancie (a tiež odvolací súd - pozn. najvyššieho súdu) však z pohybu na účte zistil, že od apríla 2011 do augusta 2012 boli poukazované sumy od 100 do 800 eur, spolu vo výške 5.690 eur na podnikateľský účet žalobkyne č. XXXXXXXXXXX/XXXX a na účte sa nachádzala suma vo výške 4.145 eur, teda mzda 1.600 eur + príjem z podnikania 596 eur a príjem z predaja podnikateľského zariadenia 1.950 eur, patriaca výlučne do vlastníctva žalobkyne, a zároveň na jej podnikateľský účet teda bola poukázaná suma 5.690 eur. Žalobkyňa teda nepreukázala, že na tomto pôvodnom účte sa ešte nachádzajú nejaké financie, preto jej nárok považoval v tejto časti za nedôvodný...". Napokon pokiaľ žalobkyňa požadovala aj zaplatenie sumy 2.851,33 eura, čo je rozdiel medzi pôvodne žalovanou sumou 20.109,35 eura a sumou čiastkových nárokov vo výške 17.258,02 eura súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania uzavrel, že „...uvedené peniaze boli poukázané na účet matky žalovaného z účtu otca žalobkyne, ale až do podania žalobkyne zo dňa 23. novembra 2021 nikto takýto dar nespomínal, a to ani otec ani matka žalobkyne. Otec žalobkyne vo svojej výpovedi uviedol, že na základe požiadania žalobkyne im požičal sumu 200.000,- Sk, ktorú poslal na účet matky žalovaného a pôžičkami mu bola vrátená asi po roku vo výške 193.000,- Sk prevodom z írskej banky s označením mena žalovaného H. Š.. Preto tento nárok žalobkyne neuznal ako dôvodný". Odvolací súd sa so všetkými uvedenými závermi stotožnil. Skutočnosť, že žalobkyňa poskytla žalovanému ešte 3.300 eur na kúpu motorového vozidla podľa súdov nižších inštancií hodnoverne nepreukázala, nepreukázala ani to, že dané vozidlo patrí do podielového spoluvlastníctva (ako vlastník bol zapísaný žalovaný) a preto aj tento jej zostávajúci nárok považovali za nedôvodný. Napriek tomu, ale zároveň uviedli, že „žalovaný po ukončení partnerského spoluzitia predložil žalobkyni návrh na vyporiadanie motorového vozidla Škoda Fabia Combi žltej farby pričom určil všeobecnú hodnotu vozidla na 5.200 eur, ktoré navrhol rozdeliť na polovicu, t.j. 2.600 eur každému".

20. Podľa dovolacieho súdu súdy nižších inštancií v zdôvodnení svojich rozhodnutí (bližšie pozri predchádzajúci bod 19 tohto rozhodnutia) dostatočne zrozumiteľným spôsobom nevysvetlili prečo, na základe akých skutočností, z akých dôvodov uložili žalovanému povinnosť zaplatiť žalovanú sumu s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia a prečo vo zvyšnej časti žalobu zamietli. Predmetný záver sa týka predovšetkým súd prvej inštancie, čo však odvolací súd nenapravil. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia podáva pomerne širokú koláž čísel sporných účtov a pohybov na nich (na viacerých miestach značne neprehľadne), avšak nie je z neho zrozumiteľným spôsobom zrejmé (jedným z atribútov súdneho rozhodnutia je to, aby bolo zrozumiteľné nielen pre odbornú ale aj laickú verejnosť) v čom, prečo a v akom rozsahu odvolací súd videl na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie v nadväznosti na uzatvorenú dohodu o spoločnom hospodárení, ktorú mal so žalobkyňou uzatvoriť, hoci aj túto skutočnosť namietal. Z obsahu spisového materiálu pritom celkom jednoznačne vyplýva, že žalovaný súčasťou svojej odvolacej argumentácie učinil aj to, že a) medzi ním a žalobkyňou neexistovalo žiadne majetkové spoločenstvo a nebola medzi nimi uzatvorená žiadna pomenovaná či nepomenovaná zmluva alebo dohoda o spoločnom hospodárení či inom nakladaní s finančnými prostriedkami. Pri nakladaní s jednotlivými finančnými prostriedkami žalobkyne či žalovaného počas ich neformalizovaného spoluzitia išlo len o faktické úkony a nakladanie s finančnými prostriedkami bez akéhokoľvek relevantného právneho podkladu či dohody. Preto označil za chybný skutkový a právny záver prvoinštančného súdu, že medzi nimi došlo k uzatvoreniu akejsi dohody o spoločnom hospodárení, ktorá mala zaniknúť ukončením faktického spoluzitia žalobkyne a žalovaného. Čo sa týka zostatkovej čiastky na účte v ČSOB, a.s., súd prvej inštancie nevyhodnotil b) zásadné tvrdenie žalovaného, a síce, že v roku 2013 na základe dohôd o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k bytu a garáži ako dedičstva po svojom nebohom otcovi prijal v hotovosti 12.000 eur, o čom predložil sumu, dôkazy na pojednávaní a čo výslovne nespochybnila ani žalobkyňa. Tieto peniaze si chcel odložiť a nechať len pre seba. Taktiež dostal dňa 12. júla 2013 od svojej matky dar v hodnote 1.700 eur, čo tiež preukázal aj výpis z bežného účtu a uvedené sumy, ktoré žalovaný dostal ako dedičstvo, resp. ako dar si chcel odložiť. Nakoľko však v tom čase mal práve na uvedenom účte približne sumu rovnakej hodnoty 13.700 eur, aby nemusel robiť zbytočné finančné transakcie, urobil zámenu týchto finančných prostriedkov a

určil, že na uvedenom účte si ponechá finančné prostriedky, ktoré prijal z dedičstva ako dar od matky. Za nesprávne označil aj c) priznanie sumy 3.800 eur žalobkyni, pretože táto bola rodičmi žalobkyne síce poukázaná na účet matky žalovaného, nie žalovanému, ale následne nebolo možné identifikovať, kam tieto prostriedky z účtu matky žalovaného šli. Existencia iných finančných prostriedkov, ktoré mal žalovaný žalobkyni protiprávne zadržiavať ku koncu spolužitia nebola napriek rozsiahlemu dokazovaniu zistená ani preukázaná. Na druhej strane žalobkyňa súčasťou svojich odvolacích námietok učinila, že súd prvej inštancie a) porušil zásadu voľného hodnotenia dôkazov, b) deformoval viaceré dôkazy, ktorými žalobkyňa preukazovala dôvodnosť žaloby a rovnako viaceré dôkazy opomenul a c) vec nesprávne právne posúdil ohľadom vyporiadania vkladnej knižky vedenej v ČSOB a. s. pod č. XXXXXXXXXX/XXXX, bežného účtu vedeného v ČSOB a. s. pod č. XXXXXXXXXX/XXXX, daru žalobkyni od otca žalobkyne vo výške 6 472,81 eura, vyporiadania k vozidlu Škoda Fabia Combi, žltej farby. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia podľa dovolacieho súdu obmedzil iba na strohý odkaz so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie bez toho, aby reagoval na špecifické odvolacie argumenty žalobkyne ohľadom: a) návrhu na opakovaný výsluch svedkyne Š.J., b) absencie riadneho odôvodnenia k neuneseniu dôkazného bremena ohľadom odovzdania sumy 3.300 eur na kúpu auta Škoda Fabia Combi žltej farby (žalobkyňa poukázala na žalovaným predložené návrhy na vyporiadanie, sms komunikáciu), c) zostatku na bežnom účte žalovaného, ku ktorému mala disponentské práva žalobkyňa a na ktorom sa v rozhodnom čase (ku dňu ukončenia spolužitia so žalovaným) nachádzali aj jej financie, čo preukazovala výsluchom samotného žalovaného, jeho návrhom na vyporiadanie a sms a emailovou komunikáciou a napokon d) daru žalobkyni od jej otca vo výške 6.472,81 eura a tiež žalovaného o vlastných finančných prostriedkoch prijatých v podobe dedičstva resp. daru.

21. Za stavu, kedy mali byť predmetom posúdenia v rámci odvolacieho prieskumu všetky okolnosti majúce rozhodujúci význam pre záver o (ne)dôvodnosti uplatneného nároku, tak ako sú uvedené v predchádzajúcich bodoch, pričom odvolací súd si túto svoju povinnosť riadne nespĺnil dovolaciemu súdu nezostávalo nič iné, ako napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Vo veci konajúci súd je povinný v ďalšom konaní sa s argumentáciou prednesenou oboma stranami riadne zaoberať a vysporiadať, a to uvedením konkrétnych dôvodov na prijatie alebo odmietnutie jej argumentov. Ak súd argument odmieta, musí ho v odôvodnení rozhodnutia buď vyvrátiť, alebo spochybníť, prípadne vysvetliť, z akého dôvodu uvedený argument nie je právne relevantný. Všeobecné konštatovanie odvolacieho súdu založené na odmietnutí argumentácie odvolateľov bez akéhokoľvek náležitého vysvetlenia je nepostačujúce z hľadiska náležitostí požadovaných na riadne rozhodnutie. Čím dôkladnejšia a podrobnejšia je argumentácia sporovej strany, tým dôkladnejšie musí byť aj odôvodnenie súdu, ktorým predložené argumenty spochybňuje alebo vyvracia (k tomu porovnaj nález ústavného súdu z 24. apríla 2024 sp. zn. IV. ÚS 578/2023-66).

22. Dovolanie oboch procesných strán za danej procesnej situácie aká nastala v prejednávanej veci bolo nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f) CSP), ale tiež dôvodné (§ 431 CSP), lebo v nich opodstatnene namietali, že odvolací súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil ako strane, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z dôvodu, že konanie bolo zaťažené vytýkanou vadou podľa § 420 písm. f) CSP, pre ktorú bolo potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, dovolací súd sa už ďalej nezaoberal ani ďalšími dovolateľmi prezentovanými námietkami smerujúcimi k nesprávnemu právnemu posúdeniu. Najvyšší súd postupoval v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu (1 Cdo 166/2017, 2 Cdo 88/2017, 3 Cdo 146/2018, 4 Cdo 191/2018, 5 Cdo 29/2016, 8 Cdo 70/2017).

23. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s predmetnými ustanoveniami zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

24. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

25. Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci samej a výroku o nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo potrebné zrušiť aj naň nadväzujúce uznesenia Mestského súdu Košice zo 14. septembra 2023 č.k. K2-13C/736/2015-1383 a z 5. januára 2024 č. k. K2-13C/736/2015-1498 (uznesenia o výške náhrady trov), keďže išlo o rozhodnutia závislé od rozhodnutia vo veci samej (§ 439 písm. a) CSP). Závislým výrokom pritom môže byť nielen dovolaním nedotknutý výrok, tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci (R 73/2004).

26. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

